

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesleljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadónival: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tőzsdéjében.

Politikai öntudat.

Alkotmányos országban keletkezett politikai pártnak kevesebbet árt az erőszak és jogtalanság, melylyel az önkényeskedő kormányhatalom egy ilyen pártot elnyomni törekszik, mint a párthoz tartozó embereknek az a könnyelmű közömbössége, melylyel ők a politikai öntudatot lelkekben elhomályosodni vagy onnét elveszni engedik.

Magyarország egyetlen keresztény pártjához, a néppárthoz csatlakozott eddig minden ember, a kit a keresztény érzület tüze hevít s a ki ezen tűz fényével szemléli társadalmi és politikai hivatásának nagy kötelességeit. Püspökök és egyszerű papok, nagyurak és kisemberek, ha a hazát a keresztény vallás alapján boldoggá akarják tenni, a mint azt polgári kötelességek parancsolólag követeli, mást nem tehetnek, mint hogy tehetségük szerint, állásuk és állapotuk jellegének megfelelő módon közreműködjenek a néppárt elveinek győzelméhez és e párt térhódításához.

Vannak mindenesetre sokan, a kik helyzetük és körülményeiknél fogva nem állhatnak be egy politikai pártnak a küzdő sorai közé, a csatavonalba, de nincs senki sem, a kit bárminő ok felmenthetne az alól, hogy a keresztény politika nemes törekvéssel ne rokon-

szervezen, azokkal együtt ne érezzen, azok sikeréért a saját hatáskörében annyit ne tegyen, a mennyit tenni módjában áll, a mennyihez ereje és képessége van.

Az aktív tevékenység mellett a keresztény politikában is megokolt lehet bizonyos körülmények között a semleges álláspont, a mely természetesen nem jelenthet mást, mint tartózkodást a harctérre való kilépéstől, de a közömbösséget itt lehetetlen elismerni jogosult magartásnak, mert a közömbösség hanyagság, nemtörődés, a hol pedig a keresztény szellem érvényesüléseért küzdenek, ott a hanyagság bűn. Ezekhez a közömbös politikuskhoz kell számítanunk mindazon alakokat, kik azt hiszik, hogy a földi boldogságuk nem volna teljes, ha nem futnának a liberálisok kegyei után és ha általuk nem ünnepeletnének magukat.

Az emberi léleknek veleszületett gyengesége a húság. Árnyék ez, mely ha megjelenik, annál sötétebb, minél ragyogóbb világosságban kell járnia annak az embernek, a kihez ez az árnyék társul szegődik. Innét van, hogy ha a húság kísértése az egyház szolgáit ejti meg, akkor azok olyan dolgokat művelnek, melyekben nincsen egyetlen egy fénycsillám sem a keresztény igazságosság világosságából. Tapasztalhattuk ezt Tisza Kálmánnak 15 éves kormánya alatt, a ki

felülmulhatlan mester volt abban, hogyan kell a papságot a húság gyengeségénél fogva a szabadelvűpárthoz odakötözni. Alatta a kath. papok megkülönböztetett személyes kitüntetésekben részesültek.

S míg a személyes kultuszt, az udvarlásnak az emberi hátságra ügyesen számító divatát ilyen nagyban üzték, az alatt észrevétlenül előkészítették azt a kormányzati korszakot, melynek törvényhozási alkotásai a Csáky-Wekerle-féle egyházpolitikában öltöttek testet magukra. A politikai elaltatás taktikája volt ez, mely nekik remekül sikerült. A személyes szívessegek és kitüntetésekkel kielégített férfiak behunyt szemekkel követték a kormányt és szolgálták azt a rendszert, mely a keresztény államalap ellen az első támadást a keresztény-zsidó házasság javaslatával intézte s azóta azt az alapot szakadatlanul ostromolja.

A Tisza-kormány ezen taktikáját a következő kormányok nem követték. Szapáry becsületesebb volt, semhogy az egyéni gyengeségek kihasználását politikai erkölcsöské tenni kedve lett volna. Wekerle és Bánffy pedig háborus időkben kormányoztak, mely idők a személyekkel való sokféle, aprólékos foglalkozásnak nem kedveztek. Jött azonban az uralkodó Széll-éra, mely némileg a Tisza-korszak politikáját követve személyes szívessegek, ki-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Egy pólya és három fátyol.

— Egy szék elbeszélése. —

Erdőben lány szellő ringatta a bölcsőmet. Környezetem halványzöld moha volt, erika, ciklamen és illatos gyöngyvirág. A magasban az ég boltozatja, alattam a föld, melyet a tél hólepelével, a tavasz ibolyával, a nyár virágszönyeggel és az ős sárga-piros lombozattal borított be. Nem ismertem a világot, nem az embereket. Az erdő sötét rengetegje volt a világom, vidám dalu madárkák, csillogó bogarak és félnék vad a lakói.

Csendéletünket nem zavarta semmi, míg egyszer csak zord kinézésű alakok jöttek, felgyverkezve nagy baltákkal, — néhány fejsze-csapás és én ott hevertem lábaiknál. Mire feleltem, egy tutajon voltam és lefelé eveztek a hullámos folyón, vashidak alatt, zöld virágos rétek mellett. Városok, falvak, hegyek és sziklabércsek lassan el-elmaradtak. És mikor megkondukt Ave Máriára a harangzó a távol és közeli tornyokban, mikor feltűnt az esti csillag, kikötöttünk a vizmosza, kavicsos parton, nagy karimás kalapu, fekete gunyás kísérom tüzet gyújtottak s elkészítették egyszerű eledelüket. Rövid

makrapajjúkkal szájukban guggoltak a magas lobbort vető tűz körül, olykor bánatos dallamra kezdtek, harangszerű mély hangjuk elhallatszott messzire.

Alattunk a csendes vízben furdott a hold ezüst korongja, fölöttünk a sötétkék ég és a csillagok milliárdjai. Néha kitört a vihar is és sárgára festette a felvert zöld hullámokat. Nem sokáig ringattak a folyó változatos színű habjai, mert egy nagyobb városba érve, eladtak engem tutajostól együtt. Így kerültem egy nagy gyárba, hol zakatoló gépek, pallérozó, furnirozó kezek alól mint »szék« kerültem ki és olyan járművön, a melyben a nagy sötétség miatt nem láttam semmit, elszállítottak egy nagy házba. Ott kezdtem a pályafutásomat, — az élményeimet itt mondom el röviden.

* * *

Menyezetes ágy előtt állottam, kék és ezüst kárpitos szobában. Fehér csipkepólya hanyagul volt a támlámra vetve, mellette hevert egy kicsi túll fejtkötőcske, melynek selyemszalagos csokrán megtörött az éjjeli függőlámpa halvány rózsás fénye. Gyermeksírás hallatszott... porcellán kádacsakában először fűrésztették a aranyos kis babát, aztán bepólyázva a selyemfüggönyös ágyra tették, melyben kimerülten feküdt egy gyönyörű

szőke asszony, csipkés átvonatu atlaszpárnákon, kék selyem takaró alatt. Az ágy szelénél egy csinos barna férfi állt, az asszony parányi puha kacsóit gyengéden simogatva. Ekkor láttam először, hogy mi a legnagyobb boldogság ezen a világon...

Néhány nappal később ugyane szobában, mely ez alkalommal délszaki virágokkal lett fel-díszítve, aranyozott lábu kis márvány asztalkán, két karos ezüst gyertyatartóban viaszgyertyák égtek, melyek közé egy arany feszület volt téve. Ettől távolabb állt egy kék selyem-plüsches nyugágy, azon ült finom csipkés, szalagesokros, indiai selyem »sort de it«-ben (pongyolában), a boldog fiatal mamácska. Arany sodronyos, kék selyem-függönyös bölcsőben, hófehér pólya finom csipkezetű fodrai közt aludt édesdeden a kicsike, az ünneplőbe öltözött viruló székely dada csendes ringatása mellett. Aranyfal áttört, pókháló finomságu fátyol volt a támlámra téve, e keresztelő fátyollal lett e főúri csaiád minden sarja a szertartás alatt beborítva, ezzel borította le most is a keresztanya, egy magas nyulánk, alenconi csipkével díszített megszínű brokát ruhába öltözött szép asszony, a kis »Erikát«.

A mint a szertartás véget ért, mindenki bámulta az aranyos kis babát, mely oly üde volt,

15

kroczárért árulunk keskeny és szélesebb sávu torontáli vásznat, mely mosásban szintartó, ruhákra, blouzokra, nemkülönben függönyökre is kitűnően alkalmas. Más igen szép mosók métere 15 kr.

Atlasz szatin remek mintákban és színválasztékban 26 kr.; piquet mosó 26 kr.; a most divatozó brokát zsefr 21 kr.; duplászéses scót kelmék több színben 29 kr.; dudlászéses tiszta gyapjukelme drapp és szürkében 23 kr.; turista ing szatin vagy köperből 86 kr.; elegáns tavaszi kabát 3 frt 50 kr. elegáns tavaszi gallér 3 frt 25 kr.

Áruház a „Kék Csillaghoz“

Minden cikkben szabott olcsó árak!

Készpénzfizetésnél 5% engedmény.

tüntetések és előnyök révén igyekszik magához kötni a klerus egyes tagjait. Pedig a személyes szivességek gyakorlata a kormány részéről mindenkor taktika a kormány kezében, mely párteleinél a politikai öntudat elhomályosodására, a politikai lelkiismeret elaltatására vezet.

Vigyázzunk a báránybörbe bujtott farkasokra!

A ki nincs velünk, az ellenünk van!

A búsan rezgő szakáll.

A búsan rezgő szakállról zeng fájó hangu elegiát az »Egyenlőség« című újság legutóbbi száma. A dolog nem igen érdekelne bennünket s napirendre is térnénk, de hát az »Egyenlőség«-et Szabolcsi Miksa szerkeszti s az egyetlen zsidó-újság annyi zsidó-újság között, mely nyíltan hirdeti és nem tagadja, hogy ő a zsidók érdekeinek előbbre viteléért küzd Magyarországon. Tehát őszinte s mert őszinte, igazságot keresünk abban a szomorú elegiában is, a melyet a búsan rezgő szakállról zeng. De az »Egyenlőség« mérges újság is. Mióta él, mindig haragszik. Szinte nem is élne, ha nem haragudhatnék. Haragszik a néppártra, haragszik a katolikusokra, haragszik a szövetkezetekre, haragszik a liberalizmusra, Széll Kálmánra, de legfőképpen haragszik a zsidókra. Szinte azt mondhatnók, hogy az »Egyenlőség« maga hitfeleit ki nem állhatja. Hiszen még az a Szakáll is, melyet elegikus haragjában ugyan csak megbírált, zsidó állatok diszeleg. S igazán mondhatjuk, hogy nincs az a »véresszájú« »ultramontan« »néppárti«, a ki úgy belemarkolászott volna a zsidók szakállába, mint a hogy belemarkolászott az »Egyenlőség« hitfelekezeti bújában és haragjában.

És a mikor a markolászás, cibálás nyomán a hitsorsosi állak sokszínű szőrerdejéből sűrű csomókban hulltak ki a szálak, kihullt utánok elég furcsa sok kemény igazság is.

Ezért érdekes ránknézve a búsan rezgő

mint az erdei apró virágok, a rózsaszínű kedves erikák. A szülők usztak az örömi és boldogságban, — kint pedig aranyos tavaszi napsugárban fürdött a táj . . .

Sok tavasz mult el azóta. Én még mindig abban a házban vagyok, de ma egy pazar pompával berendezett ebédlőben, káprázató fényűzőszel terített asztal mellett. A hófehér abroszon szikrákat szór a kristály meg az ezüst, az izlésesen elhelyezett virágok inámorító illatot lehelnek . . .

A násznép haza jött a templomból. Szőke, bájos, fiatal leányka hosszú fehér menyasszonyi fátyola lágyan simul a támlámra. Szerelmes völegénye mellette állt és az első csókot nyomta az ujdonsült asszonyka pici piros ajkára. Ez a csók egyszerre rózsás lángba borította Erika virágarcát, mely ma különösen emlékeztetett a cýklamen rózsás szirmaira, a gyöngyvirág édes illatára, pici piros szája az erdei eperre, karsu nyakszirtje a tél hávara, aranyfényű hamvaszőke haja a felkelő napot megelőző aranyos felhőcskékre és a szemében ragyogó fény az első napsugárra, mely a harmatcseppeken meg-megrezeg gyémántos tündökléssel. Hangja pedig oly dallamosan csengett, mint az erdei csermely halk moraja . . .

Vigan folyt a lakoma cigányzene mellett. Sokszor kizöldült azóta az erdő és sokszor hullatott sárga-piros lombotokat, bizonyára sok tutaj is ment le azóta a folyón. Pici gyermekcsók selymes érintése az első áldigálást mellettem próbálgatva, de hányszor érte támlámat. Láttam a játékkukat, a serdülő ifjuság vidám mulatozását, tanuja voltam sok vig lakomának, támlám fölött sokszor hajolt egy-egy libériás inas, édes győző bort töltögetve szép asszonyok és szerel-

szakáll története. Mert ha mi markolászunk, cibáltuk volna, senki sem adott volna nekünk igazat, de mikor az »Egyenlőség« teszi, hinnie kell mindenkinek, még a vaknak is, a ki nekünk — bármily őszintén beszélünk is — nem hitt volna.

Ime a megtépzott zsidó szakállból egy-két kihullott igazság, melyet az »Egyenlőség« legutóbbi száma közöl:

1. »Miért támogatják a zsidók a kormány-pártot? Mert félnek tőle. Az utolsó sakter is félt az állását és siet Széll-pártira szavazni. A mult rendszer kormányai nagy súlyt fektettek a zsidó választókra, mert sok kerületben az ő szavazatuktól függ a választás sorsa. Hol gyakorolja a zsidó választó ezt a befolyást a maga javára? Van néhány zsidó nagybirtokosunk is, a ki akárcsak a Károlyiak, kinevezhetné a képviselőt a maga kerületében. Hol van az a gelsei Guttmann, a ki a hatalmát zsidó képviselő érdekében latba vetné, olyanéba, a ki nem ül Széll Kálmán háta mögött? (A holdban.)

2. »Az »Alkotmány«-nak igaza van! a magyar sajtó voltaképpen zsidó sajtó. Hol van az a sor a sok zsidó penna termékében, mely a mai időknek megfelelőleg szolgálná a maga érdekét? Versenyt perccenek a közönség ámitásában és hasoncsuszának egy bálvány előtt, a kiben nem bíznak, a kitől csak rosszat várnak.«

3. »A pénz is zsidó kézben van. Hol van a nyoma annak a pénznek a liberálisnak érdekében? Hol van az az újság, melyet ez a pénz ád a zsidóságnak politikai fegyverül, hogy védekezék és megnyissa az agyonkibított jóhiszeműek szemét?«

»És délben, fekete kávé mellett összebujnak zsidaink és búsan rezgetik szakállukat. Nem jól van így, még rosszabbul is lesz, valamint tenni kellene. Tessék talpra állani és színt vallani, beszélni és cselekedni kifelé úgy, a hogy maguk között szoktak beszélni ne hizelegjenek és ne féljenek, álljanak szembe azzal a liberálizmussal, mely többé nem liberálizmus, hanem egy óriási hamis firma alatt dolgozó keresztény szövetkezet, mely kiméri a zsidók javát és husát — igen jutányosan — nagyban és kicsinyben.

Eddig van, nem tovább. Azok a nyulszívű katolikusok, a kik fáznak minden keresztény és katolikus akciótól, a kik a béke és türelem hamis köpenyébe takaróznak, valahányszor a

mes urak poharaiba . . . fény és árny vonult el előttem, a mint ezt meghozza az élet változó skálája, de a csók emléke megmaradt . . .

Őszi napsugár borult a tájra. Évek mulva egy napon ismét a szokott helyemen állottam, de a nagy terem falai fekete posztóval voltak bevonva és a közepén egy nagy ravatal állt, rajta ércpokorsó, melyre ránehezedett a diszes koszoruk virágpompája. A viaszgyertyák sárgás fénye megrezgett az aranybetűs nehéz selymeszallagokon . . . Ismét egy látólvolt a támlámra vetve ezüst csipkés szélekkel, — szemfödőnek készült . . .

Harmadnapra kint állottam a feketével bevont oszlopos tornácra és rám tették a koporsónak azt a végét, melyben azon fő aludta az örök álmát, kinek első fejkötőcskéje, első pólyája, a támlámon hevert egykoron. — A gyászszertartás nagy pompával ment végbe, — aztán levitték Eriát az ősök kriptájába, örökre pihenni . . .

Zárt ajtók és lefüggönyözött ablaktáblák mögött soká, nagyon soká nem láttam semmit, míg egy napon arra virradtam, hogy kiselejtettek és a padlásra vittek a sok lom-lom közé. Mielőtt azonban ezt az utat megtettem volna, megpillantottam egy csinos, barna asszonykát, a ki az utódomra, egy napoleon-stylű szék támlájára hanyagul támaszkodva parancsokat osztogatott a járókelő szolgáereknek. Keleti szövésű pongyola simulat karsu termetéhez, nagy fekete szeméből egy kicsinylő pillantást vetett felém, — mégis ez volt az utolsó fényugár, mely kikísért rég megszokott otthonomból . . .

Azóta itt vagyok magas rezidenciámban, — látom mint kergeti a szél a hópelyheket a szédítő magasból, — egyebet nem látok. De mégis

keresztény Magyarországon a társadalomban és politikában a mi ügyeink anyagi, erkölcsi felkarolásáról van szó — ha vannak füleik a hallásra, ime most hallják meg, hogy vájja szemébe a keresztény társadalomnak a zsidó »Egyenlőség« azt a három kemény igazságot, melyet nekünk elhinni nem akarnak, a mit pedig oly régóta predikálunk, hogy t. i. 1) a legtöbb kerületben a zsidóktól függ a választások sorsa; 2) hogy a magyar sajtó voltaképpen zsidó sajtó; 3) hogy a pénz is a zsidók kezében van.

És ha dacára ennek a ránk nézve szomorú (ne mondjuk szégyenletes), de a zsidóság-ra nézve minden tekintetben előnyös állapotnak az »Egyenlőség« mégis a hitsorsosok szakállát cibálgatja, teszi azért, hogy figyelmeztesse és buzdítsa őket, használják fel még jobban ezen hatalmuknak nagy erejét, hiszen ha csak egy kissé összetartanának, a keresztény Magyarországon még az a kevés is, a mi nem az övék, nagyon könnyen Izrael fainak birtokába kerülhetne.

Mélyen tisztelt nyulszívű katolikusok, tekintsenek oda, mikor »délben fekete kávé mellett összebujnak zsidaink és búsan rezgetik szakállukat« — aztán mondják meg: nincs-e szükség az erőteljes keresztény és katolikus akcióra minden téren? Olvassák el újra meg újra az »Egyenlőség« közölt önvalóságait, s aztán mondják meg: nem hivatást, nem szent kötelességet teljesítünk-e, mikor a keresztény eszmék és érdekek önzetlen szószólóivá szegődünk s nem kötelessége-e a keresztény Magyarországon minden kereszténynek és katolikusnak tetters lélekkel sikrazzálni ama szent eszmék és érdekek védelmére, melyeket egyedül a Néppárt irt zászalajára.

Az »Egyenlőség« megbíráta az ő hitsorsosainak szakállát. Jól tette. A ki ezek után sem ért meg bennünket, megérdemelné, hogy mi is megbíráljuk a szakállát, ha mindjárt nincs is — szakállá.

valamit: egy ereszt és alatta egy üres fecskeszék.

Türelmetlenül várom a tavaszt és csicsergő hirdetőit, a bársony sipkás, fekete frakkos madárkákat . . .

Akác-virág édes illatát hordja felém a nyári szellő lágy fuvalma. A fecskéfészék másodsor is megnépesült; sőtétteji kis madárkák kíváncsian káncikálnak kicsi sárházukból s egyre tájták sárgásszélű csőrüket, közben folyvást csicseregve. Nyilsebesen repülve jön az öreg fecskepár, hozva a várva-várt eledelet, mely után egyszerre kapkod négy fejcske. Élénk vita támad, de mindenkor a győztes a legéhesebb. Olykor az öregek megpihennek fészükön, akkor kékes fényű jelmezekben csillog a napsugár, mely lopva surran az ereszt alá és vakítja a fekete gyöngy szemecskéket. És ha leszálit az est homálya és a nap már pihenőre tért, ekkor ők is beljebb bujnak a fészükbe, bársonyos fejcskéjüket tollazatukba rejtve álmodnak távoli tengerpartokról, narancs- és pámla-ligetekről, józú álmukat nem zavarja a közeli »Zobor«-hegy tetejéről elhangzó »Säckingeni trombitás« melabús dallama, melyet egy szerelmes Don Juan fuj estéinkint a vadászúrtón . . .

Magános lakomban nem unatkozom többé, mert a fecskék oly kedvesen csicseregnek . . . Azonban a nagy világ vig zajából vajmi kevés nesz jut fel hozzám. Hallgatom a fecskék csicseregését tehát . . . Olykor sötét felhő alá bujnak a nap, s távolról hangzik a felbőszült ég haragos moraja . . . a lecsapott villám egy pillanatra lángtengerbe borítja a láthatárt és erre a fecskék is ijedten szerezzenek és elhallgatnak . . .

REVIZKY IRMA.

Egykor és most.

III.

Többször, hosszabban kellene foglalkoznunk a céh eljárásgának: 1845-ből eredő írásával, mert minden egyes sora arról győz meg bennünket, hogy elődeink a zsidóktól őrizkedtek, mint akár az elemi csapástól, nem gyűlölték őket, mert vallásuk zsidó, hanem iszonyodtak tőlük jellegzetes faji vonásaik miatt, melyek rokonszenvesek soha sem lehettek. Jól tudták ok, érezték, hogy a zsidók ellen a felvilágosodás, a szabadság, testvériség eszméinek legdivatosabb világában is idegenkedés nyilvánul. Nemcsak nálunk magyaroknál, hanem bárhol, hinduk, mohamedánok vagy fetisimádok között, a világ bármely nemzeténél meg van különböztetve a zsidó. S ennek magyarázata csak az lehet, mert az emberiség akkor is és most is faji és vallási különbség nélkül többé-kevésbé keresztény, csak a zsidó nem az. Nem vallási dogmáiban, kardinális tételekben, lépten-nyomon egybeült: modorukban, a becsület felfogásában, az életért való küzdelem eszközeinek megválasztásában mindenkor fejfel kerülnek egymásnak.

Aljas, rossz szándéku ember mondhatja csak, hogy ez nem így van. Tudjuk, hogy minden zsidót, ki e sorokat olvassa, fájdalmas érzés fog el, mint a beteget, a kit az orvos kése hasogat. De minden zsidó, a ki e sorokat esetleg olvassa, eme fájdalmas érzés dacára is el fogja ismerni, hogy ámbár egyeseknek kellemetlen igazságot mondtunk ki, de szükség volt rá, mert ez régen nyomja a társadalom lelkiületét és a mi tagadhatlan: így igaz!

A mi elválaszt bennünket, az érzelmek és gondolkozásmód különbsége: e világ népei keresztények, csak egyedül ők nem azok. Itt a baj! És a négyágu csillag alkalomadtán tisztelettel hajlik meg a kereszt előtt, de nem hálaból, nem őszinteségből, hanem élelmességből.

Őket harcra, minket szeretetre tanított a Mester, azért vagyonban erősek most ők, a mikor az élet gondja már elfeledtette velünk, hogy szeretünk lehet is, szabad is, sőt kell is — persze, ha még van miből. Mi már saját hazánkban hazátlanul, ismeretlenül kalandozunk, ők igaz haza híján elemükben vannak.

És a négyágu csillag, mint hajdanában, csufolódó tisztelettel hajlik meg a kereszt előtt: Ha Isten fia vagy, szállj le a keresztről!

A magyar nép türelmes; itt a zsidó, mikor mindenütt üldözve volt, bántatlanul élhetett, önként osztotta meg vele a szabadságot, jogot, tehát a zsidók tiszteletét méltán elvárhatja. És a hálának, tiszteletnek bizonyára furcsa kifejezése volt a recepció sürgetése idején: követeljük, mert mi vagyunk a faj, mely Magyarországot fentartotta,

A dicsekvés, különösen a nem igaz érdemekkel való kérdés nem keresztény vonás. Ezer éve élünk itt, de a történelem mit sem tud róla, hogy a zsidók e haza megszerzésében és védelmében valaha részt vettek volna; ellenben tagadhatlan az, hogy a legújabb időkig is a germanizáció szolgálói voltak.

Hogy mikép vélekedtek róluk eleink, hogy a közteherviselésben mennyiben volt részük, hogy faji vonzalmaik levétkezésével miként iparkodtak testvérei lenni a magyarnak, a régi írás alábbi passzusa igazolja:

•A keresztény mesterek maga épségi kiterjedésében a még mind ekkorig fennálló kegy. Céh kiváltság parantsa szoros törvényül szolgál, e törvények kötelességeket — a mi pedig fő kintse a szorgalmas mester embernek — rónak a keresztény mesterekre, nevezetesen az öz-

veggyé lett mesternéken, úgy az elszegényedett mestereken való segített, tűzoltási eszközök rendelkez, jókarban tartását, a nagyobb ünnepi és nevezetesebb napokonki díszelgést, kántorpenz fizetést, céhbiztosok fizetését s. t. b., de meg más oldalról a mi legkegyelmesebb kormányunknak a céhtestületek rendíthetlen leghivebb jobbgyai lévén, a közszükség idején, minő a háboru és más inség, egymással vetélkedve nyújtanak és nyujtani mindekor fő kötelességet hiszik most és segédkezeket az illy tsapások gatlására, mit pedig mint egyesek nem tehetnének — végre ehhez járul még azon körülmény is, miszerént városi Hatóságunk keblében a mesterségekre eső adót mindenkor a Céhekre vetvén, azon nagy nyereséget vesz, hogy adós adóval a fenséges Aeariumnak egy Cég sem marad; így de a zsidó mesterek lőlünk minden mesterségi viszonyokban, mint viz olajjal különbözöltek lévén, ők akkoron a mesterség gyakorlati jog fűzetéstől menten maradnak, midőn mi érezhetölég sűjittatunk — de menten maradnak továbbá a remeklési szinte terhes kötelességektől is — holott pedig vásárló publicumok nagyobb a miénknél, mivel annyi bizonyos, hogy zsidó addig mindenél zsidónál vásárolja, még azt annál megkaphatja, akkor a midőn keresztényen illyesmire nem is ügyel. —

UJDONSÁGOK.

HUSZÁR KÁROLY.

Az isteni gondviselésnek végtelen bölcsesége az emberi tervezgetések bonyodalmas utvesztőjéből egyetlen szavával megjelölte a keresett kiutat, mely bár mindnyájunk közös rendeltetése, mégis megnyugtatóbb most, mint bármikor. A köznapi köntösében oly sokszor látott halál bekopogtatott a székesfejérvári káptalan legidősebb tagjához s bár hat heti súlyos betegség előzte meg a földi pálya végét, a halál mégis oly váratlanul érkezett, hogy az egyház szolgálja csak a tizenkettedik órában közeledhetett az agg pap betegágyához s már halálhörgésében készítette el az örökkévalóság nagy útjára. Istennél van megírva, ki számol be vele...

Az öregséggel járó gyengeség, a rohamosan fejlődő vízbetegség és vesebaj már hetek óta ágyhoz kötötte Huszár Károly kanonokot s Révy Ferenc Szent György kórházi igazgató főorvos, miután csak f. hó 18-án este hívták a halálos beteghez, már nem segíthetett orvosi tudományával s bár az egész éjszakát mellette töltötte, az élet fonala szakadozni kezdett s csak az óra volt bizonytalan, mely véget vet a földi szenvedéseknek s a halál borítja mindent feledtető fátyolát 77 év küzdelmeire.

Már tegnap délelőtt nagy sürgéssforgás volt észlelhető a kanonoki házban, az agónia beállott s Károly János nagyprépost káptalani helynök a reggeli órákban már nem nyujthatott vigaszt a haladókló betegnek. Kilenc óra tájban P. Dániel Ferenc-rendi atya a már már halálra vált kanonokot ellátta az utolsó kenet szentségével s a halál ezután minden percben várható volt.

Ugy d. u. fél öt óra tájban a székesegyház lélekharangja. majd a nagyharang zugása hirdette az agónia befejeztét, Huszár Károly kanonok visszaadta lelkét Teremtőjének.

A káptalan még a tegnapi nap folyamán a következő gyászjelentést adta ki:

A székesfejérvári székesegyházi káptalan saját és a rokonok nevében megilletődéssel jelenti nagyságos és főtisztelendő Huszár Károly székesfejérvári székesegyházi olvasó-kanonok, a boldogságos szűz Máriáról nevezett ruthéni cz. prépost. szentszéki ülnöknek stb. f. évi július hó 19-én délután 4 és fél órákor, rövid szenvedés és az utolsó kenet szentségében való részesülés után, életkorának 77-ik, áldozásának 54-ik évében történt csendes elhunytát. A boldogult hült teteme f. hó 20-án délután 6 órákor fog a szedreskerti temetőben a boldog feltámadás reményében nyugalomra helyeztetni; — az ünnepélyes gyászszertmása f. hó 22-én délelőtt 9 órákor fog az Urnak bemutatanni. — Székesfejérvár, 1901. július 19-én. — Az örök világosság fényeskedjék neki!

Ma délelőtt Kéri Ferenc karkáplán a ravatalán nyugvó halottat beszeltelte s a koporsó nyomban le is szegezettett Most, lapunk megjelentekor kísérik sírjához az ősz bajnokot. A temetői szertartást Károly János nagyprépost káptalani helynök végzi fényes papi segédlettel.

— Egyházmegyei hírek. Sumlit: György Csákvárról Pázmándra, Szabó Jenő ujmisés Csákvárra, Grös: Ferenc Pázmándról Etyekre, Mihalec Ferenc Etyekről Török-Bálintra, Lattyák Nándor Duna-Penteléről Tökölére, Szabó János ujmisés pedig kápláni minőségben Duna-Pentelére helyeztettek.

— Adomány és köszönet. Kellőkép méltattuk azt a lelkes mozgalmat, mely dr. Glattfelder Gyula, a budapesti központi papnevelő tanulm. felügyelőjének kezdeményezésére a budapesti tudomány egyetem kath. vallású hallgatói részére felállítandó internátus érdekében ma már megindult. Midőn ismételen kérjük olvasóinkat, hogy a hatalmas munka létesítéséhez kiki tehetsége szerint hozzájáruljon, örömmel kell jeleznünk, hogy szavaink nem hangzottak a pusztába, Péter Remigius ugyanis Eneséről (Györm.) lapunk útján 50 koronával az alapítók sorába lépett. A nemes tett dicséretre nem szorul!

— Bucsustély. Horváth Jenő méntelepi százados, városunk általánosan tisztelt és szeretett lakosa elhelyeztetvén városunból, tiszteletére a polgári lövészeget, melynek egyike a legbuzgóbb tagja volt, a polgári lövőde helyiségében f. hó 27-én este 8 órákor bucsulakomát rendez.

— Őszi gyakorlatok. A 40. és 41. hónap gyalog hadosztály kötelékébe tartozó csapatok által a f. évben megtartandó őszi gyakorlatok alkalmából a budapesti 1. honvédegyalozred f. évi augusztus hó 27-én Martonvásár felől Seregélyes és Soponyán át Lepsény, — a gyulai 2. honvédegyalozred f. évi augusztus hó 27-én Kápolnás-Nyék felől Sárosd, Aba, Kálozon át Dég, — a debreczeni 3. honvédegyalozred f. évi augusztus hó 27-én Ercsi felől, Nagy-Perkáta, Herczegfalva, Sárbogárdon át Szilasbálhás, — a nagyvárad 4. honvédegyalozred augusztus hó 27-én Ercsi felől Rác-Almás, Előszállás, Alsó-Alapon át Simontornya irányában szabadon gyakorolva fog előnyomulni. A lótop és tűzifa szükségleteket közvetlenül a beszállásos által érintett községekben fogja a katonaság beszerezni.

A polgári Lövöldőjen a tekeverseny a következő eredménnyel végződött. I. díj: Tógl Gyula (chinai ezüst gyertyatartó, 18 fa), II. díj: Pollák János, (ékszer doboz, 16 fa), III. díj: Ohnhauser József hadnagy (süteménytartó, 16 fa), IV. díj: Kégl József főhadnagy (szivar és hamutartó, 15 fa.)

— **A vasárnapi munkaszünet tíz éves jubileuma.** Most tíz éve múlt, hogy életbe lépett Magyarországon a néhai vasminiszter, Baross Gábor törvényjavaslata a vasárnapi munkaszünetről. Azóta vasárnapokon elhalgat a munka zaja a műhelyekben, nem pöfékel a gyárak kéménye s a kereskedőségek is kivonulhatnak a zöldbe. Hogyha Baross Gábor szobrának ércsége megnyílna ott a kerepesi út végén, feldobogna szive is, látva az emberiséget, mely hat napi munka után pihenőre, szórakozásra siet ki az Isten szabad ege alá, mert a hetedik nap csakugyan az Urnak, a nyugalomnak napja lön, amint azt már a könyvek könyve, a Biblia megírta vala. Azóta vasárnapokon Magyarországon pihenhet mindenki, csak így a nagy nyári munka idején a mezői munkás nem. Az huzza a kaszát vasárnap is a hajló kalászkok közt s köti a kévét, hogy betakaríthassa az áldást, amit még az sem tekint talán bünnnek, aki azt adta, a jó Isten. De vannak még ezenkívül az emberi társadalomnak tagjai, akiknek nem adatott meg a vasárnapi nyugalom. Ezek a szerencsétlenek: a vendéglősök, kávéosok, szivartársadékok és a pálinkamérők. Hogy a vendéglő, kávéház, szivartársade még vasárnap is nyitva marad, az csak elnézendő, mert hát utóvégre szórakozás is kell a népeknek, de hogy a pálinkamérések a késő estig nyitva maradhatnak, az valóságos megszenstelenítés a vasárnapi munkaszünetnek. Az a legszegényebb napszámos ember, a ki legnehezebben keresi meg mindennapi kenyerét, vasárnap beül a pálinkás boltba s ott elszazza utolsó garasát, míg szeme a gyilkos italtól kidüldel, agya lázban ég s minden rossztetre hajlandó, amint hogy a pálinkaiszakosok követik el a legtöbb vasárnapi verekedést, emberölést, gyilkosságot. A pálinkaiszettek vasárnapi nyitvahagyását nem lehet az állam finánciális érdekeivel megindokolni, mert az államnak első szent kötelessége az, hogy polgáraink erkölcsi életét gondozza s nem pedig, hogy némi anyagi érdekért még a nyugalomnak napján, vasárnapon is megnyissa előtte az erkölcselenség forrásait: a pálinkásboltokat. Tíz esztendő óta miniszteri rendeletekkel sok módosítást eszközöltek a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényen s Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter akkor köteleznél hálára a nemzet jobb érzésű társadalmát, ha vasárnap a pálinkás boltokat is bezáratná. Vajjon most, a kiknek ezelőtt tíz évvel, mint most ad, nem adott pihenőt a hetedik nap, az Urnak napja, azok közül hánynak jutott eszébe annak a férfiának emlékezte, Baross Gáboré, a ki a vasárnapi munkaszünetet megteremtette. Talán egyiknek sem.

— **Magyar ipartermék Amerikában.** Örvendhetünk neki mi magyarok, de még inkább mi székesfejérváriak, hogy nyomdaipar termékünk nemcsak megyénkben, hazánkban örvend kelen-dőségnek, hanem a szabadság hazájában, Amerikában is. A napokban történt ugyanis, hogy a new-jersey állami iroda főnöke, *Bándly Gynla* megrendelést tett *Számmar Imre* könyvnyomdájában elismerését fejezi ki a tiszta, pontos munka felett. Mindenesetre e megrendelés fényesen igazolja a jó hírnévre vergődött nyomda iránt még idegenben is tanusított bizalmat, a nyomda vezetősége pedig dicsőségnek tarthatja, hogy minden igényt kielégítve elismerést szerez a magyar nyomdaipar terméknek.

— **A selyem gyár ügye.** Havranak polgármester ismét buzgólkodik a konzerv gyár gáz-szos kudarca után selyemgyár létesítése lett az új idea. Ily irányban komoly törekvései vannak Hedrich szövöskolai igazgatónak, a ki kedvező feltételek mellett otthagyná a Berlin melletti Nowawesben viselt előkelő állását s a szövögyárt 10 szövöszerke felállítására. Az igazgatót Bezéredi, a selyemtenyészési felügyelő is kiválóan ajánlja a törvényhatóság figyelmébe.

— **Tengeri betegség vasuton.** Kléber János és hites felesége Budai-ut 106. sz. alatti lakosok tegnap egy kirándulásról haza felé jöttek vasuton s hogy-hogy sem megesett, hogy a boldog pár a vasuti kupéban veszedelmes tengeri betegséggel

esett, mely a belső részek háborgásában nyilvánult s nyomot hagyott hátra mindkét utas részéről. Meszik Imre kalauz Székesfejérvárról vette csak észre a kupé élékelenítését s szép szóval igyekezett bebizonyítani, hogy vasuton hasonló esetben a tisztogatási díj kerek 1 koróna. Kléber nem csak hogy le nem fizette a koronát, hanem még a kalauzzal, majd a rendőrről is gombáskodni kezdett, a mi természetesen nagyon megdrágítja a tengeri betegséggel járó költségeket, mert hatóság elleni kihágás miatt a rendőrség vonja kérdőre.

— **Új magyar lap Amerikában.** Az Amerikában élő magyarok nem szenvednek hiányt magyar hírlapokban. Legújabb »Magyarok Vasárnapja« címmel ismét egy új magyar lap indult meg Clevelandban. A lap tisztán katolikus irányu. Célja: az Amerikában élő magyarokat az Isten és haza iránt való hűségére buzdítani. Bevezető cikkében a többek közt azt mondja: »nem szünetünk meg soha utolsó leheletünkig magyarok lenni, még akkor sem, ha végzetünk ez idegen hantokat jelölő ki tetemeink számára. Életünkben, halálunkban egyaránt magyaroknak kell lennünk, magyaroknak maradunk. Testvérként kell egymást szeretnünk, támogatnunk, összetartanunk...« Az élénken szerkesztett s hozzánk is megköszöntött mutatványszám homlokán Hollós Károly áldozár van megnevezve mint szerkesztő.

— **Füvés áldozata** Rácalmárról írják, hogy az odatartozó Kis-Galambos pusztán vigyázatlanságának áldozata lett egy nagy családdal bíró cseléd ember. A nevezett pusztán van egy mély vizű tavacska, melyet a jég termelésé kedvéért ástak. Pintér István ottani csirás a délelőtt órákban a tóba ejtett egy horoló szerszámot, melyet a déli szünet alatt szándékozott kivenni s egyuttal meg is fűdeni. Miután uszni nem tudott, odaveszett s csak este felé huzták ki holt testét. Felesége s tíz gyermeke siratja.

(142.857.) Csinos számjártéket fődözött föl egy angol. Rájött, hogy 142.857 nagyon érdekes szám. Így akár 2, 3, 4, 5 vagy 6-tal szorozzuk, mindig ugyanazon számjegyet adja csak mindig másként csoportosítva:

$$142.857 \times 2 = 285.714$$

$$142.857 \times 3 = 428.571$$

$$142.857 \times 4 = 571.428$$

$$142.857 \times 5 = 714.285$$

$$142.857 \times 6 = 857.142$$

142.857 \times 7 sajátságosan ezt az eredményt adja: 999.999.

142.857 \times 8 önmaga igyekszik zavarán segíteni, hogy a régi számsoporra jusson és pedig a legjobb sikerral, mert a multiplikáció eredménye 1,142,856 és az első számnak (1) az utolsóhoz adása által nemcsak a régi számok vannak ismét helyreállítva, hanem maga a 142.857 szám is.

Tizkoronás bankjegyek. A koronaszámítás, bár kötelező, hivatalosan még nem ment át a közhasználatba, mert a forint számításához szokott közönség kezén a régi pénznemek is forognak. Az észre azonban már általánossá lesz a koronaszámítás, mert szeptemberig bevonják a még forgalomban levő forintostokat, körülbelül 90 millió darabot. Eltűnik ekkorra az öt forintos bankjegy is, a melynek helyét elfoglalja a tizkoronás bankjegy, a melyből 164 millió korona értékű kerül az észre forgalomba.

Megbokrosodott kocsis. Foris Gyögy mint kocsis volt alkalmazva Barnai Ignác Magyar Király-i szállodánál s ez ideig még elég kifogástalanul bánt el a kezére bízott lovakkal. Tegnap azonban elfelejtette, hogy az ő parancs-szava csak a reá bízott lovaknak szólhat, negyven csöppnél többet talált beszédni és a lovaira mindenki szokott ütlegetek emberekre kezdte irányítani. Egy hatalmas dorongot vett kezébe és mindenkit leütéssel fenyegetett, mire gazdája a dühöngő ember fékezésére az arra cirikáló

rendőr segítségét akarta igénybe venni. Foris a rendőr láttára Barnait úgy arcul ütötte, hogy az megvérzett és tovább folytatta garázdálkodását, míg a rendőrségtől két másik rendőr nem érkezett a színhelyre, a kik azután a duhaj legényt megkötözve bevitték a rendőrségre.

— **Házalás engedély nélkül.** Már többször tapasztaltuk, hogy a házalók özönivel lepik meg kjsded városunkat, míg végre egy a sok közül a rendőrség kezébe került *Spider József* személyében, a kivel kedves fia osztotta meg a házalás terheit, a mire azonban engedélyük nem volt. A rendőrség van hivatva a szigorú büntetés ki-ró-vására.

— **Sárosvármegyei gazdák a vámszövetség-ről.** Fejérvármegye gazdasági egyesületének az önálló vámterület érdekében hozott határozatával a sárosvármegyei gazdasági egyesület most tartott választmányi ülésében foglalkozott s határozatilag kimondotta, hogy a sárosvármegyei egyesület nem azonosíthatja magát a fejérvármegyei gazdasági egyesületnek az önálló vámterülettel, feltétlenül szükségesnek nyilvánította határozatával, a mennyiben már több ízben megávé tette és üdvönsök tartja a gazdasági egyesületek országos szövetség-állal kifejezett álláspontot, mely szerint Auszriával kívánatos a vám- és kereskedelmi szövetség megújítása mindaddig, míg sikerül oly meg-egyezésre lépni, a mely a magyar mezőgazdasági terményektől a külföld versenyét a közös vám-területen belül kizárja. A határozatot az egyesület nem okolja meg tisztán azért, mert a gazdasági egyesületek országos szövetségének nagy-gyűlésén valamennyi gazdasági egyesület által elfogadott határozat óta a helyzet és a körülmé-nyek nem változtak.

— **A ravasz éjjeli ör.** Gy. községben valami tolvaj garázdálkodott. Nem tudtak a nyomába jönni. Mult éjszaka azonban Kánnay András éjjeli ör észrevette egyik ház előtt, hogy a fal mentén meglapult egy sötét alak. Üldözöbe is vette, de a lappangó alak bemenekült egy épülő házba Kánnay nem ment utána, hanem e helyett gondolt egyet s azt rögtön végre is hajtotta. Úgy tett, mintha legalább is ötven-hatan lennének s kiadta a parancsot:

Jancsi, te állj a jobboldali ablakhoz, Pali, te meg a baloldali ablakhoz! Neked Jóska odaadom ezt a pisztolyt s ha kimerészel ez a menekülő dugni a fejét, irgalmatlanul lödd le! Ezt a parancsomra tedd meg. Ti pedig legények huzód-jatok meg a fal mentén!

Miután a parancsokat Kánnay a senkinek kiadta, elment a rendőrségre nyugodtan s onnan néhány rendőrral visszatérve, a még mindig a hában bujkáló menekülőt elfogták.

Három jómádár. Öri Erzsébet, Puli Juliánna és Szentés Erzsébet már régi alakjai a rendőri dutyinak, a hóv mint minden tisztesség-ből, szeméremből kivetkőzött perfidák. gyakorta bekerülnek. Hogy ez alkalommal Kuti Fülöp alkapitány csak 8-8 napot vágott a nyakuk közé, erre bizonyára ők maguk sem számítottak.

— **Apróság. Vicinálison. Utas** (a kalauzhoz): Ejnye, most rossz vonatra ültem. Kalauz ur, nem állíthatná meg a vonatot?

Kalauz: Azt nem lehet, de a gépnek való-szinüleg történi majd valami baja, akkor aztán leszálhat.

Megváltozott helyzet: Kedves barátom, te magad tisztítod a cipődet? Hát nincsen már gazdasszonyod?

Dehogy nem, csakhogy időközben elvettem feleségül.

— **Városunk közegészségügye.** Dr. Bierbauer Viktor tiszti főorvos felévi jelentése (II. rész, folyt.): A mentőintézményről jelenthetem: van hivatásos 6 tüzoltó mentő, 14 önkéntes mentő, a központ a központi tüzoltó örtanya, hol is a jelzett 6 tüzoltó mentőn kívül az önkéntes tüzoltó-egylet jóvoltából 1 kocsis, 2 pár ló áll rendelkezésre, egy ugnyezett Landauer kocsi, melyet az év I-ső felében 128 esetben vett a

nagy közönség igénybe. A kocsis az intézmény nem a város tulajdona, hanem az alakulásában megakadt mentő egyesületé, s az összeg jótékonyágból folyt be. A kocsis fentartására befolyt összeget azonban a városi házi pénztár kezeli. Mentő szekrény van a mentőkocsiban, a tüzoltó szerkocsiban, a városi rendőrségen, a városi színházban, s egy mozgószekrény, mely esetleg egy cirkus vagy más mutatványok alkalmakor a helyszínén állítatván fel, esetleg működésbe hozható. — Mentő ágy van a mentőkocsin 1, a tüzoltó szerkocsin 2, városi kórházban 2, járványkórházban 1. — Hulla kocsis, mely a város tulajdonát képezi 1 van, s az is a tüzoltó mentőkócsinál alatt van. Működésben volt f. év I-ső felében 22-szer. — Meg kell emlékeznem még a fertőtlenítő intézetről is, mely dolgokat szintén a betanított tüzoltó mentőcsapatnak egy része lát el és ez f. év első felében 7 gőzferőtlenítést végzett. — A piac-rendőrség különösen a tejuvizsgálat, úgy mondom kezdetleges, de lehetetlen is. Megvan a kellő műszer hozzá, iparkodunk is a rendőrség közbejöttével vizsgálatokat eszközölni, de ez legfeljebb csak a minőségre vonatkozhatik egyes esetekben. Minden utcákon árulnak tejet, itt napról napra vizsgálatot nem lehet megejteni. De a minőség kevésbé aggaszt, mint inkább a tej fertőző volta esetleg. Hány gümőkóros egyén bánik vele, s a tej mint jó termelő anyag viszi tovább a csirát. Hány helyen van fertőző beteg? az anya bánik gyermekével, feji tehenét, bánik a tejvel, esetleg a tejterményekkel, viszi házról-házra s terjeszti ruhájával, de főleg a tejjel a ragályt. Mindenütt a központi tejszarnokok létesülnek, nálunk ez ideig még szóba sem jött. — A városi kórház f. évi január 5-én megszüntette működését, mert az új Szt.-György kórház megnyitotta a város konkurenciát nyitni az új kórházzal nem akart. S miután az országos betegápolási alap vagy az államkincstár terhére ápolat betegek ott elhelyezést s gondos figyelmes ápolást nyerne, feleslegesnek tartotta fentartását.

(III. rész.) Miután a vármegyei Szt György kórház fertőző betegeket felvenni nem akar, sőt elutasítja, a szakosztály a városi kórháznak újból való megnyitását hozza javaslatba. A 133.000 sz. a kelt. B. ü. m. rendelet pendelet pedig határozottan kimondja: a kórház tartozik minden egyes beteget felvenni, míg arra hely van. A megyei kórházi bizottság úgy intézkedett, hogy fertőző betegek részére külön pavillon álljon rendelkezésre, s e címen 6 ágyra berendezett osztály meg is nyílt. Majd mindenki tévedésben leledzik, mikor egy fertőző, vagy ragályos betegségről van szó, járványos betegségről beszél. Járványos csak akkor lesz a fertőző betegség, ha nagyobb tömegben lép fel, s erre az esetre van készen a járványkórház, felszerelve 16 ágygyal s a kellő helyiségekkel. Míg szórványosan fordul elő egyes ragályos vagy fertőző betegség, csakis járványná fajulható kórral beszélhetünk. Mindaz ideig, míg a fertőző illetve ragályos betegség tömegesebben nem lép fel, kötelessége a Szent György kórháznak ily betegeket is felvenni. Nem indifferens ugyan egy nagy kiadásokkal terhelt kórház, ha a másik — mondjuk rivális-kórház — 12000 ápolási napot tölt, mint jövedelmi forrást elvesz! S a vita, azt hiszem, teljesen tisztázódik azon az alapon, hogy tévedés van a járvány és szórványos ragályos betegség meghatározása között. Kivánatos e kérdésnek békés megoldása, mely felett majd a nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszter fog dönteni. Födolog azonban a város közegészségügyének elmozdítása. Ez javítható a legpontosabb tisztaság által a lakóházakban, hol is a házi ur, illetve a házognak szigorúsága fontos tényező. Feltétlen tisztán tartása a jelenleg poros és szennyes utcáknak, ha kell nagyobb pénzáldozatok árán is. Kutaknak jobb karban tartása, egészségés jó ivóvízről való gondoskodás. — Fertőző betegek teljes és pontos elkülönítése, (ebből folyólag a kerületi orvosoknak szigorú intézkedését várom), pontos piac rendőri vizsgálat, különösen tej és termékeinek vizsgálata az egészségügy rendőri kihágások kérelhetlen megelőzése, közbetegeknek tisztán tartása, stb. stb. lehetővé fogják tenni a ragályos és fertőző betegségeknek csökkentését, hová a nehézményített tüdővész is tartozik.

Tanulók felvétetnek Számer Imre könyvnyomdájában.

IRODALOM.

Az „Egyházi Közlöny“ 29. száma a következő tartalommal jelent meg: Vezércikk: Halottégetés. — Tárcsa: A homokzsák. — Egyházi értesítő. — Magyarok vasárnapja. Hétről-hétre. — A zsidók és a magyarság. — Elégétel Vályi János dr. püspöknek. — Iskolai játékok. — Lelkipásztor. — Gazdaság. — Irodalom. — Személyi hírek. — Memento. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések. — A megrendelések Budapest, VII., Szegényház-tér 8. sz. alá küldendők. Előfizetési ára 1 évről 10 korona.

Anyakönyvi statisztika

1901. évi július hó 13-tól július hó 20-ig.

I. Születés.

Született: 10 fiu, 5 leány. Ezekből 9 törvényes fiu, 4 törvényes leány; 1 törvénytelen fiu, 1 törvénytelen leány. Halvaszületett 1 fiu, 1 leány. Összesen: 15.

II. Halálozás.

Elhalt: 11 fi, 10 nő. Ezekből 5 éven aluli 5 törvényes fiu, 5 törvényes leány, 0 törvénytelen fiu, 0 törvénytelen leány; 5 éven felüli 6 fi, 5 nő. Összesen: 21. E szerint a halálozások a születéseket 6-al mulják felül.

Elhaltak: Trencsér Julianna, róm. kath., 23 hónapos, heveny, gyomor- és bélhurut, Rác-utca 33. sz. — Nagy Julianna, róm. kath., festőgyári napszámosnő, 16 éves, hasi hagymáz, Rác-utca 26. sz. — Özv. Abelezs Mórincz szül. Deutsch Róra, izraelita, magánzónó, 74 éves, tüdővész, Széchenyi-utca 1. sz. — Keszei Etelek Mária, róm. kath., 3 hónapos, bélhurut, Széchenyi-utca 74. sz. — Özv. Molnár Györgyné szül. Horváth Anna, róm. kath., 73 éves, végegyengülés, Kert-alja 54. sz. — Peresztegi nagy Anna, róm. kath., 2 óras, éretlenség, Öreg-utca 35. sz. — Nyikos János és Tombor Mária halvaszületett leánya, Széchenyi-utca 122. sz. — Horváth Pál, róm. kath., 2 hónapos, kimerülés, Malom-utca 29. sz. — Hartvány Ferenc József, róm. kath., 11 hónapos, tüdőgyulladás, Széchenyi-utca 80. sz. — Szabó János, ev. ref., földm. napszámos, 44 éves, nőtlen, bélcavarodás, Szent-György kórház. — Hajdu Károly róm. kath., d. v. főkalauz, 61 éves, hátgerinc sorvadás, Széchenyi-utca 49. sz. — Viniczai Károly, róm. kath., 9 hónapos, gyomor- és bélhurut, Ráctemető dűlő. — Özv. Imre Istvánné, szül. Csuti Zsófia, ev. ref., 78 éves, tüdő-tágulás okozta vízkór, Kert-utca 29. sz. — Horváth Imre, róm. kath., 5 éves, tüdőrepedés folytán beállott belső elvérzés, Kert-alja 42. — Jankovics Ferenc róm. kath., 2 hónapos, tüdővész, Tobak-utca 5. sz. — Tamásy Róza Rózsa, róm. kath., 11 hónapos, ránggörcs, Rác-utca 2. sz. — Csicsics János és Csizmadia Mária halva született fia, Gyümölcs-utca 32. sz. — Brisch Ferenc róm. kath., béres, 29 éves, nő, bélgümőkór, Szent-György kórház. — Antal József, nyug. cs. és kir. szekerész főhadnagy, róm. kath., 79 éves, Hartványi Rozina házastársa, végegyengülés, cs.

és kir. csapatkórház. — Csák Lajosné szül. Kovács Anna, róm. kath., 33 éves, tüdőgümőkór, Széchenyi-utca 69. sz. — Palkovics István, róm. kath., földművelési napszámos, 38 éves, tüdővész, Sziget-utca 8. sz.

IV. Kihirdetés.

Szűcs Miklós kazánkovács és Almási Szabó Mária, (Székesfehérvár.) — Kálonis Béla Géza, vasuti iroda-alszót, (Kis-Czell, Vasm.) és Knittelhofer Erzsébet, (Székesfehérvár.) — Machnik Vencel géplakatos és Heczko Mária, (Székesfehérvár.) Lázár Elek, zenész, (Székesfehérvár) és Oláh Mária (Soponya, Fehérmegye.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P R Enese. Egy kissé késtünk a közléssel. Bocsnát, de míg kötelességünket teljesen nem végeztük, nem akartuk a dolgot publikálni. Köszönet és üdv!

TROPON-SÜTEME- NYEK a legízletesebbek és a leg- táplálók.

TROPON-CAKES (Biscuits) igen jóízű teasütemény, nagy mennyiségű fehérnyel tartalmánál fogva nagyon tápláló.

**TROPON-KÉTSZER-
SÜLT** táplálók a közönséges kétszersült-
nél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb
sütemény egészségesek és betegek számára.

**TROPON-KARLSBA-
DI-KÉTSZERSÜLT**
zsírmentes és ezért igen könnyen emészthető sü-
temény gyöngygyomruak számára.

TROPON-DIABETI- KUS-KÉTSZERSÜLT

elvérsző csekély liszt tartalma és nagy fehérnyel-
tartalma miatt a **csukorbajosok** legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: **Dr. RÜDER ÉS TÁRSA,**
Dr. LÁSZLÓ FRIGYES. osztr. magy. Tropon- és
Budapest, VI., Gyár-u. 7. tápliszit gyárai

Klosterneuburg—Béc.

Betegek, üdülők, egészségesek legjobb tápláléka: a *Tropon*. Mindenkinél hasznára válik, mert rendkívül tápláló és legkönnyebben emészthető. A hus legféltáplálók részét: *fehérnyeljét* tartalmazza minden emészthetetlen résztől megtisztítva. Etelekhez keverve tápláló erejüket sokszorosra fokozza. A leggyöngyöbb gyomor is elbirja a *Tropon*-t, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi ereje és munkaképessége, fokozódik az életkedve és szellemi munkabírása. *Tropon* kapható minden gyógyszerárban.

BERVEILER JÁNOS

KATONAI ÉS POLGÁRI SZABÓ

Székesfehérvár, Kigyo-uteza 1. sz.

Uzlethelyiség a színházzal szemben.

Készít:

papi reverendákat, címádát, papi öltönyöket.

Czégemet a főtiszt. papság szives figyelmébe ajánlom. — Több elismerő levél birtokában, biztosíthatom megrendelőimet, hogy gyors, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120.
(saját házában)
Aranyermekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipar-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben földingatlan tulajdonosok számára és 40 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék színtisztségét illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

Alapítva 1865.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF

ARANYOZÓ, MÁRVANYOZÓ, TEMPLONDÍSZÍTŐ,
TÜKÖR, KÉPKERET RAKTÁRA
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,
Barátok új épületében.

Elvállal mindennemű aranyozást és díszítést,
ugymint: Templomok, Salonok, Kávéházak, Disz-
termek Aranyozását festését és Plasztikai Díszítését.

Többször kitüntetve!

Asztalos szakmába
vágó megrendelést
elfogad

NAGY JÓZSEF

SZÉCHENYI-UTCZA 24 SZ.

Készen kapható: Nyaraló vagy gyermekszobába, esetleg előszobában alkalmazható fehér fényezett szekrények s 16 személyre ebédő s egyéb butorok.

VÉGH GYULA

szobafestő, mázoló
Kossuth-uteza 15. (Györy-ház.)

Elfogad:

Czim-, szoba-, kép-, templom-
és celtárfestés, valamint mázoló
s krétarajz munkát.

!!! Legújabb secessió minták dús
választékban. !!!

I. rendű

KOKSZOT

ajánlok jutányos áron bármely
állomásra.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEHÉRVÁR,

Lakatos-utca 2. szám alatt.

Éremmel kitüntetve!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos
butorraktára
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,
Kossuth-uteza 11. szám.

Ajánja saját készítményű asztalos és kárpitos butormunkákkal dúsan berendezett üzletét, hol mindennemű asztalos és kárpitos munkák gyorsan és pontosan elkészíttetnek,
jutányos áron.

Első magyar varrógép és kerékpár-gyár részvénytársaság, Budapest.

Ajánlják hazai gyártmányu Adria, karika-hajós Singer, Wheeler Wilson, Howe stb.-féle saját készítményű

varrógépeiket és kerékpárjait a legjutányosabb árk mellett. — Nagy raktár minden néven nevezendő varrógép és kerékpár alkatrészekben. — Ajánlják továbbá teljesen berendezett javító műhelyüket, hol mindennemű varrógép és kerékpár javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vezető képviselő: **Márkus Simon özvegye és fia** cégénél, Székesfehérvárott, Nádor- és Rózsá-utca sarkán a csiszterczák templomával szemben.

WEISER J. C. gazdasági gépjára NAGY-KANIZSÁN.

Ajánlja: egyetlen egyes és kétyvasu aczél-ekéit legkiválóbb anyagból és legjobb kivitelben, az egyetemes csközre alkalmazható összes felszerelvényeit, boronát és egyéb talajmiváló eszközeit.

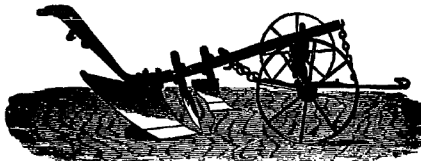
ZALA-DRILL

sik és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas Magyarország legjobb sorvető-gépeit, szabad kiváltható kárpacsuk-lyókkal. Homokos talajhoz a „ZALA-DRILL” különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult vetősarukkal lesz ellátva „Perfecta” merítő korongos sorvető-gépeit leszállított áron. „Planet” rdusz. egykerekes kézi kapát és töltőgépet!

24 korona árban

„Hollingsworth” lögregelyeit legszilárdabb kivitelben Árjegyzékben ingyen és bérmentve.

Főképviselet és raktár Fejér-, Veszprém- és Komárom-megyékre:

ROTH SANDOR

vaskereskedő

Székesfehérvár, (Gebhardt-ház.)

Ugyanitt kaphatók szabadalmazott

ruha-mángorlók.

SZÁMMER IMRE

KÖNYVNYOMDÁJA SZÉKESFEHÉRVÁR.

o o o o o ELVÁLLAL MINDENNEMŰ
o o o o o KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ
o o o o o MUNKÁK KÉSZÍTÉSÉT IZLÉSES
o o o o o KIÁLLITÁSSAL, JUTÁNYOS ÁRON.

AJÁNLJA DÚSAN FELSZERELT o o o o o
RAKTÁRAT o o o o o
IRODAI, FOGALMAZÓ, LEVÉL o o o o o
ÉS CSOMAGOLÓ PAPIROKBAN. o o o o o

o o o o o KÉSZLETBEN TART MINDENNEMŰ
o o o o o NYOMTATVÁNYT ÜGYVÉDEK,
o o o o o SZOLGABIRÓSÁGOK, KÖZSÉGEK,
o o o o o EGYHAZAK STB. RÉSZÉRE.

BASTYA-UTCZA 9. SZ. || || || TELEFON 99.